

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 2.6.2005
KOM(2005) 232 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

„Vypracovanie strategického plánu boja proti organizovanému zločinu“

{SEC (2005) 724}

1. Úvod

1. V rámci Haagskeho programu¹ Európska rada na zasadaní 4. a 5. novembra 2004 požiadala Radu a Komisiu o vypracovanie strategického plánu boja proti organizovanému zločinu na úrovni EÚ v spolupráci s orgánmi Únie, ako sú Europol, Eurojust, Európska policajná akadémia a špeciálna jednotka policajných veliteľov. Toto oznámenie predstavuje príspevok Komisie k rozvoju uvedenej stratégie.
2. Po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy boli prijaté viaceré akčné plány EÚ boja proti organizovanému zločinu², z ktorých posledným bola Stratégia milénia o prevencii a kontrole organizovaného zločinu z roku 2000³. Na základe iniciatívy holandského predsedníctva sa začala v roku 2004 diskusia, ktorá 2.12.2004 vyústila do prijatia uznesení Rady o vypracovaní strategického plánu boja proti organizovanému zločinu⁴.
3. Od vytvorenia priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, boli na úrovni EÚ prijaté rozličné legislatívne ako aj nelegislatívne iniciatívy prispievajúce k prevencii a boju proti organizovanému zločinu. V súčasnosti je potrebný čas na integráciu rôznych nástrojov a opatrení (týkajúcich sa prevencie, trestného práva a procedurálneho práva) prijatých na miestnej alebo vnútroštátnej úrovni či na úrovni EÚ a vyplniť zistené medzery. Únia by mala zvážiť vypracovanie a implementáciu politiky boja proti organizovanému zločinu s primeranou finančnou podporou.
4. Od septembra 2001 sa do stredu pozornosti dostal boj proti terorizmu. Hoci medzi organizovaným zločinom a terorizmom existujú súvislosti, samotný organizovaný zločin naďalej predstavuje hrozbu pre spoločnosť. Organizovaný zločin podkopáva zákonné hospodárstvo a je destabilizačným činiteľom pre sociálnu a demokratickú štruktúru spoločnosti. Skutočnosť, že Európska rada zaradila boj proti organizovanému zločinu v programe na popredné miesto, je preto vítaná. V boji proti tejto skaze musia všetci činitelia nájsť rovnováhu medzi účinnosťou represívnych opatrení a trestným stíhaním organizovaného zločinu na jednej strane a ochranou základných práv a slobôd na druhej strane.
5. Vypracovanie strategického plánu boja proti organizovanému zločinu predstavuje naďalej komplexný problém, pretože samotný pojem organizovaného zločinu je naďalej zložitý napriek viacerým predošlým pokusom o definovanie „kriminálnej organizácie“⁵. Taktiež, prioritné úlohy, ktoré Rada určila na svojom zasadnutí 2.12.2004 sa týkajú viacerých oblastí, od základných poznatkov potrebných na obmedzenie organizovaného zločinu po prevenciu, represívne opatrenia, súdnu spoluprácu a vonkajšie vzťahy (pozri oddiel 2). Opatrenia navrhnuté v tejto súvislosti

---

¹ Ú. v. EÚ C 53, 3. 3. 2005, s. 1-14.

² Akčný plán na boj proti organizovanému zločinu (Ú. v. ES C 251, 15.8.1997), Rezolúcia Rady o prevencii organizovaného zločinu (Ú. v. ES C 408, 29.12.1998), Viedenský akčný plán (Ú. v. ES C 19, 23.1.1999).

³ Ú. v. ES C 124, 3.5.2000.

⁴ Dokument 15050/04 CRIMORG 138; dokument 13463/2/04 REV2 CRIMORG 105.

⁵ Pozri Spoločnú akciu o považovaní účasti v zločineckej organizácii v členských štátoch Európskej únie za trestný čin (Ú. v. ES L 333, 9.12.1998); dokument 6204/2/97 ENFOPOL 35 REV 2; Článok 2 Konventu OSN proti medzinárodnému organizovanému zločinu OC (A/RES/55/25).

teda môžu mať vplyv na trestné činy, ktoré nesúvisia, alebo nesúvisia výlučne s organizovaným zločinom. Naopak iniciatívy, ktoré implementujú napríklad princíp vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí v trestných veciach, majú vplyv na mnohé závažné podoby cezhraničnej kriminality. Strategický prístup zaručí účinnú spoluprácu všetkých príslušných činiteľov.

6. Z dôvodu širokej pôsobnosti strategického plánu je nevyhnutné určiť v rámci tohto oznámenia prioritné otázky. Oddiel 2 rozvíja ciele vzhľadom na prioritné témy strategického plánu boja proti organizovanému zločinu. Niektoré aspekty sú spomenuté len stručne, ale na inom mieste sú rozvinuté podrobne⁶. Oddiel 3 zhrňa pokračovacie práce nadväzujúce na zhodnotenie Stratégie milénia po prvej polovici trvania⁷, zatiaľ čo oddiel 4 naznačuje výhľady do budúcnosti. V prílohe 1 sú uvedené opatrenia na plnenie strategického plánu boja proti organizovanému zločinu ako aj príslušné zodpovedné orgány, plánované termíny a priority. V prílohe 2 sú uvedené a zhrnuté nedávno prijaté oznámenia a uznesenia Rady k tejto téme. Príloha 3 podrobne uvádza pokračovacie práce nadväzujúce na zhodnotenie Stratégie milénia v polovici jej trvania.

2. PRIORITNÉ ÚLOHY A CIELE

2.1. Zlepšiť poznatky o organizovanom zločine a skvalitniť získavanie a analýzu informácií

7. Technologický vývoj a rastúca globalizácia poskytujú skupinám organizovaného zločinu nové príležitosti. Na prevenciu a boj proti organizovanému zločinu je potrebné zhromaždiť a aktualizovať informácie o organizovanom zločine, skupinách organizovaného zločinu a slabých miestach zákonných sektorov a takýmto spôsobom vyvinúť lepšie nástroje, ako je stanovené v mnohých už uvedených strategických dokumentoch a osobitne v Haagskom programe. Budúci **európsky systém kriminálnej štatistiky** by mal zhromažďovať informácie orgánov činných v trestnom konaní a tiež kvantitatívne informácie založené na prieskume u občanov a firiem ako aj na **meraní úrovne kriminality a viktimizácie** v osobitných skupinách s cieľom pomôcť pri prijímaní rozhodnutí v rôznych politických oblastiach. Tento systém kriminálnej štatistiky bude vyvinutý v spolupráci s členskými štátmi a v prípade potreby využije štatistický program Spoločenstva. Taktiež bude potrebný ďalší rozvoj, overovanie a šírenie metodológie štúdií o **zraniteľnosti ekonomických sektorov** vzhľadom na organizovaný zločin. Na tomto základe Komisia v budúcnosti zamýšľa vypracovať každý rok alebo každé dva roky **správu o európskej kriminalite**.
8. Haagsky program zdôraznil potrebu vypracovať **európsky mechanizmus represívnych opatrení založený na informáciách**, aby sa rozhodovacím orgánom umožnilo stanoviť európske stratégie represívnych opatrení založené na dôkladnom zhodnotení. Dostupnosť informácií a prístup k nim (pozri oddiel 2.3.3), vytváranie európskeho spravodajstva v oblasti kriminality a posilnenie dôvery medzi orgánmi činnými v trestnom konaní na európskej a medzinárodnej úrovni sú jeho ústrednými

---

⁶ Najmä iniciatívy zahrnuté do Haagskeho programu, napríklad Protidrogová stratégia EÚ (2005-2012) (dokument 15074/04).

⁷ Dokument 10925/03 CRIMORG 49, ktorý zaznamenala Rada JAI 2.a 3. 10.2003.

zložkami. Komisia v roku 2005 predloží oznámenie o európskom mechanizme represívnych opatrení založenom na informáciách.

9. V rámci tejto politiky by sa mal vypracovať „**európsky model spravodajstva v oblasti kriminality**“, aby sa pristúpilo k otázkam, ako sú koherentné činnosti a služby v oblasti informácií v rámci vnútroštátnych a európskych orgánov činných v sektore spravodlivosti, slobody a bezpečnosti, zosúladienie vnútroštátnych hodnotení hrozby pomocou spoločnej metodológie podopretej štúdiami o zraniteľnosti jednotlivých sektorov, produkcia kvantitatívnych a kvalitatívnych informácií súkromným sektorom a iných podstatných údajov z rozvíjajúcej sa európskej kriminálnej štatistiky. V zmysle požiadaviek Haagskeho programu bude kľúčovým prvkom modelu **európske zhodnotenie hrozby, ktorú predstavuje organizovaný zločin** vykonané Europolom na základe zosúladiených vnútroštátnych hodnotení.
10. **Výskum** spojený s organizovaným zločinom je v súčasnosti financovaný v rámci šiesteho rámcového programu pre výskum a prípravnej akcie pre výskum v oblasti bezpečnosti. Očakáva sa, že v navrhovanom siedmom rámcovom programe pre výskum bude výskum spojený s organizovaným zločinom súčasťou nového programu pre výskum v oblasti bezpečnosti a iných príbuzných sektorov. Osobitné výskumné projekty zamerané na podporu vytvárania politik budú tiež uskutočniteľné prostredníctvom **programu AGIS**, po ňom nasledujúceho programu v rámci finančných výhľadov (2007-2013) a prostredníctvom zdrojov **pre štúdie**.

2.2. Posilniť prevenciu organizovaného zločinu

11. Účinná politika v oblasti prevencie zločinu presahuje klasickú spoluprácu orgánov činných v trestnom konaní a zahŕňa dobré spravovanie, transparentnosť, právnu a sociálnu zodpovednosť pre verejný a súkromný sektor s cieľom obmedziť možnosti kriminality. Niektoré členské štáty EÚ boli inovatívne a na ochranu legálnych trhov pred kriminálnymi organizáciami zvolili **administratívny postup**. Rada nedávno prijala odporúčania⁸, podľa ktorých by mal tento postup hlbšie preskúmať a rozšíriť v celej EÚ. Na úrovni EÚ má Komisia v úmysle vytvoriť model pre **právne predpisy bez medzier, z ktorých páchatelia trestnej činnosti ťažia a nové produkty a služby**, ktoré by mohli byť rozšírené vo veľkom, aby sa vyhlo nevedomému vytváraniu nových príležitostí pre organizovaný zločin.
12. Jedným z kľúčových prostriedkov, pomocou ktorého organizovaný zločin preniká na legálne trhy je **korupcia**⁹. Pre účinné zavedenie Konventu OSN proti korupcii¹⁰ je teda podstatné a nevyhnutné ďalej rozvíjať a zavádzať európsku globálnu politiku boja proti korupcii zahŕňajúcu opatrenia v oblasti trestného práva, propagáciu morálky a bezúhonnosti vo verejnej správe a skvalitnenie kontroly vnútroštátnych politik boja proti korupcii v kontexte európskych a medzinárodných záväzkov a predpisov. Propagácia transparentnosti vo verejnom sektore je jedným zo strategických cieľov Komisie 2005-2009 a taktiež sa zverejní Biela kniha o európskej iniciatíve týkajúcej sa transparentnosti.

---

⁸ Dokument 12557/04 CRIMORG 79, doc. 14125/2/04 REV2 CRIMORG 123.

⁹ Pozri KOM(2003)317; Rezolúcia Európskeho parlamentu č. A5-0367/2003.

¹⁰ A/58/422.

13. Dublinská deklarácia¹¹ uznala **partnerstvo medzi verejným a súkromným sektorom** ako účinný nástroj pri predchádzaní kriminality a najmä organizovaného zločinu. V rámci Haagskeho programu je príprava a plnenie európskeho akčného plánu pre partnerstvá medzi verejným a súkromným sektorom prioritou Komisie na rok 2006.
14. Prvoradým cieľom je boj proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorý predstavuje výnimočne závažný trestný čin zahrňujúci vážne porušenie ľudských práv. Komisia v roku 2005 predložila oznámenie týkajúce sa boja proti **obchodovaniu s ľuďmi**, v ktorom zaujme komplexný postoj k ľudským právam a sústreďí sa na problém obetí.
15. V rámci **štrukturálnych fondov** boli k dispozícii **finančné prostriedky** na preventívne opatrenia, avšak členské štáty ich sotva využili¹². Z tohto dôvodu Komisia predložila návrh, aby sa na financovanie týchto opatrení zriadil v rámci finančných výhľadov 2007-2013 zvláštny **rámcový program bezpečnosti a ochrany slobôd**.

2.3. Posilniť nástroje a zlepšiť spoluprácu

2.3.1. Posilniť vyšetrowanie týkajúce sa organizovaného zločinu

16. **Špeciálne vyšetrovacie techniky** sa ukázali ako účinné pri policajnom, colnom a súdnom vyšetrowaní cezhraničného organizovaného zločinu. Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach z roku 2000 a protokol¹³ z roku 2001 takéto techniky ustanovuje, ale žiadny z týchto textov ešte nenadobudol účinnosť, čo je dôvodom pre rámcové rozhodnutie o **spoločných vyšetrovacích tímoch**¹⁴. Na zlepšenie využitia týchto spoločných vyšetrovacích tímov a iných špeciálnych vyšetrovacích techník sú potrebné ďalšie kroky.
17. Aby sa urýchlilo a zjednodušilo **zhromažďovanie dôkazov** za hranicami, Komisia predložila návrh na európsky príkaz na získanie dôkazov, ktorý by pri určitých druhoch dôkazov nahradil vzájomnú právnu pomoc¹⁵. V strednodobej perspektíve by mal byť princíp vzájomného uznávania rozšírený natoľko, aby pokryl všetky druhy dôkazov. Komisia plánuje viaceré iniciatívy týkajúce sa **prípustnosti dôkazov**, ako vysvetlila v oznámení o vzájomnom uznávaní v trestných veciach¹⁶. Tieto iniciatívy zvyšujú vzájomnú dôveru tým, že zabezpečujú spravodlivú rovnováhu medzi účinným trestným stíhaním a dodržiavaním práv obhajoby. **Cezhraničné využívanie informácií** ako dôkazov je ďalšou otázkou, ktorá si vyžaduje hlbšie štúdium.
18. Zhromažďovanie dôkazov v súvislosti s finančnými vyšetrowaniami (pozri oddiel 2.3.2), ako aj získavanie, ochrana a výmena **elektronických dôkazov** sú stále viac

---

¹¹ Dokument 16302/03 CRIMORG 96.

¹² Taliansky program Mezzogiorno predstavuje pozoruhodnú výnimku; pozri tiež komunikáciu Dopĺňajúce všeobecné usmernenia pre kandidátske krajiny KOM(2003)110.

¹³ Ú. v. ES C 197, 12.7.2000, s. 1; Ú. v. ES C 326, 21.11.2001, s. 1.

¹⁴ Ú. v. ES L 162, 20.6.2002, s. 1.

¹⁵ KOM(2003) 688.

¹⁶ KOM(2005) 195.

dôležitou otázkou, ktorej sa Komisia čoskoro bude musieť začať venovať, ako ju k tomu vyzvala Európska rada na zasadnutí 16. a 17. decembra 2004¹⁷.

19. **Uchovávanie údajov** pre útvary elektronickej komunikácie je dôležitým prvkom vo vyšetrovaní trestných činov vykonaných s použitím informačných technológií. Prítom je potrebné udržať rovnováhu medzi účinným dohliadaním na ochranu zákona, ochranou základných práv a finančnou záťažou, ktorá pre poskytovateľov služieb vyplýva z ich záväzkov. Ako odpoveď na úvahy o právnych aspektoch Komisia v roku 2005 predloží návrh smernice ako náležitého právneho nástroja.
20. Je často nevyhnutné spoliehať sa na **svedkov alebo osoby spolupracujúce so súdmi**, aby bolo možné dostať pred súd kľúčové postavy organizovaného zločinu. Na základe dvoch rezolúcií Rady¹⁸ bolo v Stratégii milénia navrhnuté, aby sa v tejto oblasti podnikli ďalšie kroky. Rada vyzvala Komisiu k práci týkajúcej sa programu ochrany svedkov v oblasti terorizmu¹⁹. Europol vypracoval dva užitočné dokumenty²⁰ a Komisia k tejto téme pripravuje právne nástroje.
21. Niektoré členské štáty vytvorili **špecializované útvary na účel vyšetrovania alebo trestného stíhania** trestných činov spojených s organizovaným zločinom. Tieto útvary sa skladajú z tímov expertov z viacerých oblastí pre vyšetrovanie zložitých prípadov trestných činov. Komisia vyzýva všetky členské štáty, aby zvážili tento prístup.
- 2.3.2. *Posilniť nástroje, ktoré umožňujú prístup k finančným aspektom organizovaného zločinu*
22. Organizovaný zločin sa riadi finančným ziskom. Odstránenie možnosti prať prostriedky z trestnej činnosti alebo financovať kriminálnu činnosť by významným spôsobom zabrzdiло motiváciu a možnosti skupín organizovaného zločinu. V predchádzaní a boji proti takejto trestnej činnosti je teda nevyhnutné **zlepšiť možnosť zmrazenia a konfiškácie príjmov z trestnej činnosti**. Komisia podporí posilnenie **kvalifikácie pre finančné vyšetrovanie** ako aj primerané právne nástroje umožňujúce rýchlu identifikáciu a sledovanie nelegálnych finančných presunov a iných transakcií.
23. Boli prijaté tri rámcové rozhodnutia týkajúce sa **zaistenia a konfiškácie majetku** a zahŕňajúce rozšírené právomoci v súvislosti s konfiškáciou. K jednému z týchto rozhodnutí existujú ešte určité výhrady²¹. Rámcové rozhodnutie o konfiškácii príjmov z trestnej činnosti ustanovuje, že pri použití rozšírených právomocí členské štáty môžu použiť iné postupy ako trestné konanie. V jeho úvodnom ustanovení je tiež odkaz na Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu, v ktorom štáty, ktoré sú zmluvnými stranami, môžu zvážiť možnosť požiadať páchateľa, aby

---

¹⁷ Dokument 16238/04 CONCL 4, dokument 16089/04 JAI 566.

¹⁸ Ú. v. ES C 327, 7.12.1995, s. 5; Ú. v. ES C 10, 11.1.1996, s. 1.

¹⁹ Deklarácia o boji proti terorizmu, 25.3.2004.

²⁰ "Basic principles of European Union police co-operation in the field of witness protection" and "Common Criteria for taking a witness into a Protection Programme"; both EU restricted.

²¹ Rámcové rozhodnutie 2003/577/SVV, 22.7.2003; Rámcové rozhodnutie 2005/212/SVV, 24.2.2005; v júni 2004 bola dosiahnutá politická dohoda o návrhu rámcového rozhodnutia o uplatňovaní princípů vzájomného uznávania rozhodnutí o konfiškácii.

preukázal zákonný pôvod príjmov údajne z trestnej činnosti vrátane vyvrátenia **dôkazového bremena** a (alebo) odľahčenia **dôkazových štandardov**. Komisia podľa toho prehodnotí právne predpisy EÚ týkajúce sa konfiškácie majetku z trestnej činnosti. Okrem toho preskúma normy pre **navrátenie skonfiškovaného alebo prepadaného majetku v rámci odškodnenia alebo reštitúcie** identifikovateľným obetiam zločinu alebo charitatívnym organizáciám.

24. Návrh tretej smernice o prevencii používania finančného systému na účely prania špinavých peňazí²² podporuje existujúce európske právne predpisy proti praniu špinavých peňazí napríklad rozšírením definície predikatívneho trestného činu a pridaním nových kategórií osôb, ktorých sa týka ohlasovacia povinnosť. Avšak, aby sa zabezpečila spolupráca finančných inštitúcií a iných zúčastnených strán, malo by sa ukázať, že sa ohlasovanie prania špinavých peňazí vypláca. Na tento účel musia **informačné jednotky pre finančnú oblasť** poskytovať primeranú **spätnú väzbu**.
25. Členovia organizovaného zločinu využívajú finančný režim jedného členského štátu na to, aby v ňom uviedli do obehu peniaze z trestnej činnosti vykonanej v inom členskom štáte. Europol sa snaží nájsť súvis medzi touto trestnou činnosťou a príslušnými transakciami v rámci analytických pracovných súborov, ako je projekt „SUSTRANS“. Všetky členské štáty by mali aktívne podporovať túto prácu tým, že budú Europolu poskytovať vysoko kvalitné informácie.
26. **Protokol k dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach z roku 2000** má za cieľ uľahčiť spoluprácu v cezhraničných finančných vyšetrovaniach. Z dôvodu nízkeho počtu ratifikácií tohto protokolu je dátum jeho nadobudnutia platnosti neistý. Keďže by mal princíp vzájomného uznávania postupne nahradiť vzájomnú pomoc v trestných veciach, bude Komisia nútená uvažovať o nových legislatívnych návrhoch²³.
- 2.3.3. *Skvalitniť prístup a výmenu informácií a údajov medzi orgánmi činnými v trestnom konaní.*
27. Európska rada v Haagskom programe zdôraznila, že posilnenie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti si vyžaduje nový prístup k **cezhraničným výmenám informácií z oblasti trestného konania**. Akčný plán na plnenie Haagskeho programu ďalej rozvinie iniciatívy Komisie zamerané na zavedenie **princípu dostupnosti informácií z oblasti trestného konania na účel ich výmeny, spoločných noriem pre prístup do databáz a medzioperatívnej vnútroštátnych ako aj európskych databáz**. Vo vnútroštátnych a európskych databázach by sa časom mali uplatňovať rovnaké normy a kompatibilné technológie, aby sa tak zabezpečilo selektívne vymieňanie údajov z oblasti trestného konania a aby sa pri tom brali do úvahy príslušné medzispojovania s medzinárodnými databázami. Tieto rozšírené možnosti sa musia zohľadniť v opatreniach na **ochranu osobných údajov** a na **bezpečnosť údajov**, ako je proporcionalita, úplnosť a dôvernosť údajov, ako aj účinné zákonné opravné prostriedky. Komisia v roku 2005 k tejto téme predloží legislatívny návrh.

---

²² KOM(2004) 448.

²³ Pozri poznámku pod čiarou č. 16.

28. Na budovanie dôvery je potrebná intenzívna **spolupráca** vnútroštátnych orgánov činných v trestnom konaní s orgánmi EÚ. Zriadené informačné kanály, napríklad súkromná virtuálna sieť Europolu alebo jeho informačný systém by mala využívať a prípadne dopĺňať sieť odborníkov (pozri oddiel 2.4).

2.3.4. *Posilniť vzájomnú spoluprácu medzi jednotlivými inštitúciami a medzi jednotlivými orgánmi súdnej právomoci*

29. V Haagskom programe sa kladie dôraz na **zintenzívnenie praktickej spolupráce** medzi políciou a colnými orgánmi členských štátov na jednej strane a Europolom a Eurojustom na druhej strane. Prokurátor/zástupca súdnych orgánov a Eurojust musia byť zapojení v skorom štádiu napríklad pri telefonickom odpočúvaní alebo vydávaní zatýkacích rozkazov. V rámci praktickej spolupráce by sa mali často využívať **spoločné colné, policajné a (alebo) súdne operácie**. **V oblastiach susediacich s vnútornou hranicou** Európskej únie by sa mali podporovať **spoločné štruktúry pre spoluprácu**. Okrem toho v rámci finančných výhládov 2007-2013 Komisia do budúcnosti predkladá návrh systematického financovania spoločných **operácií EÚ**. **Výbor pre vnútornú bezpečnosť** navrhovaný v článku III-261 Ústavnej zmluvy by mal uľahčiť koordináciu činnosti príslušných orgánov členských štátov s dôrazom na operačnú spoluprácu.

30. V nadväznosti na Zelenú knihu k tejto téme²⁴ Komisia zhodnotí dôsledky a predloží Bielu knihu o legislatívnom návrhu na zriadenie Úradu Európskej verejnej prokuratúry z Eurojustu s právomocou vyšetrovať, trestne stíhať a vydávať rozsudky za trestné činy proti finančným záujmom Európskej únie²⁵. v rámci budúcej Ústavnej zmluvy. Navrhne tiež rozšíriť právomoc Európskej verejnej prokuratúry na závažné trestné činy s cezhraničným rozmerom.

2.4. Skvalitnenie využitia existujúcich orgánov a ich posilnenie.

31. Je dôležité **ratifikovať a implementovať príslušné právne nástroje** týkajúce sa **Europolu a Eurojustu** vrátane troch protokolov²⁶ k Dohovoru o Europole. Komisia v správe o právnej transpozícii rozhodnutia, ktorým sa zakladá Eurojust²⁷, identifikovala určité nedostatky, napríklad rozdiely v súdnych právomociach členských štátov, čo poškodzuje účinnosť tohto rozhodnutia.

32. Členské štáty ešte musia **naplno využiť potenciál Eurojustu**²⁸ a **Europolu** na boj proti organizovanému zločinu. Eurojustu by sa mali predkladať dôležité multilaterálne prípady a tiež by mal byť informovaný o vážnych cezhraničných trestných činoch. Prísun informácií Europolu je stále nedostačujúci. Je potrebné vyvinúť spôsoby na zintenzívnenie systematického preposielania vysoko kvalitných aktuálnych údajov. Zavedenie **Informačného systému Europolu** vo všetkých členských štátoch uľahčí Europolu prístup k informáciám o organizovanom zločine.

---

²⁴ KOM (2001)715 konečná verzia, 11.12.2001, „Zelená kniha o trestnej ochrane finančných záujmov Spoločenstva a o vytvorení funkcie európskeho prokurátora“.

²⁵ Oznámenie Komisie „Ochrana finančných záujmov Spoločenstva, Boj proti podvodom, Akčný plán pre roky 2004 a 2005“, KOM (2004)544 konečná verzia.

²⁶ Ú. v. ES C 358, 13.12.2000, s. 1; Ú. v. ES C 312, 16.12.2002, s. 1; Ú. v. EÚ C 2, 6.1.2004, s. 1.

²⁷ KOM(2004) 457.

²⁸ Uznesenia Rady o zlepšení využitia Eurojustu, dokument 15285/04, dokument 12561/4/04 REV4.

33. Europol a Eurojust by mali byť viac zapojené do vyšetrovacej fázy v prípadoch cezhraničného organizovaného zločinu a do spoločných vyšetrovacích tímov. Je vhodné využiť príležitosti, ktoré poskytujú platné právne predpisy a Ústavná zmluva a ktoré sa týkajú ich úloh. Konkrétnejšie, je potrebné zvážiť zlepšenie **koordinácie Europolu a Eurojustu pri zložitých cezhraničných operáciách a pri trestnom vyšetrovaní** závažného a organizovaného zločinu poskytnutím logistickej podpory, expertízy a znalosti najlepších postupov a tiež je potrebné zvážiť častejšie uplatnenie **dohody Europol/Eurojust**.
34. **Školenia** a systematické **výmenné programy** by mali byť podporované prostredníctvom **Európskej policajnej akadémie** a z rozpočtu Spoločenstva. Komisia navrhla zväčšiť rozsah týchto činností a zvýšiť ich účinok²⁹.
35. Hoci mala **Agentúra pre spravovanie hraníc** pôvodne zlepšiť implementáciu schengenského acquis ohľadom kontroly osôb na vonkajších hraniciach, mala by poskytovať informácie a v spolupráci s členskými štátmi a Europolom hrať úlohu v koordinácii operácií týkajúcich sa organizovaného zločinu v oblasti ilegálneho prisťahovalectva a vytvoriť **jednotný model pre analýzu rizík**.

2.5. Zlepšiť legislatívu v prípade potreby

36. Vzhľadom na povahu a možné dôsledky trestných činov spojených s cezhraničným organizovaným zločinom sú úvahy o spoločnom základe pre boj proti nim v Únii opodstatnené. Posledným príkladom je návrh rámcového rozhodnutia o boji proti organizovanému zločinu³⁰ na zosúladenie definícií trestných činov, ktoré sa týkajú účasti na zločineckej organizácii a na zosúladenie príslušných sankcií. Podľa Komisie by sa malo **zosúladiť právnymi predpismi doplniť vzájomné uznávanie** súdnych rozhodnutí v trestných veciach³¹. Pri schvaľovaní rámcového rozhodnutia o európskom zatykači³² Rada rozhodla, že bude „pokračovať v súlade s článkom 31 písm. e) Zmluvy o EÚ v práci na aproximácii porušení zákona obsiahnutých v článku 2 ods. 2“ uvedeného rámcového rozhodnutia s cieľom dospieť k vzájomnej právnej dohode medzi členskými štátmi³³. Komisia by preto mala preskúmať dosah ďalšej aproximácie právnych predpisov v oblasti trestných záležitostí, napríklad čo sa týka falšovania, nezákonného obchodovania so zbraňami, podvodu, najmä daňového podvodu a neoprávneného používania cudzej totožnosti, trestných činov proti životnému prostrediu, vydieračstva ako aj neoprávneného vymáhania.

2.6. Zlepšiť monitorovanie a hodnotenie

37. Niekoľko nástrojov v súčasnosti zabezpečuje hodnotenie politiky boja proti organizovanému zločinu alebo k nemu prispieva. Keďže Haagsky program vyzýva na **zhodnotenie** plnenia, ako aj účinkov politik Únie v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, tieto nástroje sa musia skvalitniť. Komisia považuje zhodnotenie za prvoradé a s ohľadom na **článok III-260** Ústavnej zmluvy predloží v roku 2006

²⁹ KOM(2004) 623.

³⁰ KOM(2005) 6.

³¹ Pozri bod 17.

³² Ú. v. ES L 190, 18.7.2002, s. 1.

³³ Dokument 9958/02 ADD1 REV1 SVV 138.

svoje stanovisko k tejto téme. V súvislosti s organizovaným zločinom bude pripravovaná správa EÚ o kriminalite a európske zhodnotenie hrozby, ktorú predstavuje organizovaný zločin (pozri oddiel 2.1), predstavovať významný nástroj na vypracovanie hodnotiaceho mechanizmu pre záležitosti spojené s organizovaným zločinom. Hodnotenie colnej spolupráce a politik boja proti korupcii a boja proti finančnej kriminalite, ako bolo uvedené v jednotlivých oznámeniach³⁴, by sa z dôvodu ich horizontálneho dopadu malo byť prioritou.

2.7. Posilniť spoluprácu s nečlenskými štátmi a medzinárodnými organizáciami

38. V dnešnej dobe otvorených hraníc a globálnej integrácie a vzájomnej závislosti je **vnútorná bezpečnosť** EÚ neoddeliteľne spojená s **vonkajšími aspektmi bezpečnosti**. Vonkajší rozmer odpovede EÚ na organizovaný zločin a iné hrozby pre bezpečnosť sa počas posledných rokov podstatne rozvinul. Je potrebné ďalej zlepšovať **bilaterálne, regionálne a medzinárodné iniciatívy**.

39. Spolupráca s **niektorými tretími krajinami** zameraná na riešenie problému organizovaného zločinu by sa mala ďalej rozvíjať prostredníctvom dohôd a iných nástrojov. Takáto spolupráca by mala zahŕňať **podporu príslušných referenčných hodnôt EÚ a medzinárodných noriem**.

40. V boji proti organizovanému zločinu by EÚ mala propagovať a podporovať **rozvoj postupov a spolupráce na regionálnej úrovni**, osobitne v pohraničných oblastiach EÚ.

41. EÚ by tiež mala plne podporovať rozvoj **multilaterálnych postupov** v boji proti organizovanému zločinu, aby zabezpečila globálnu ratifikáciu a implementáciu medzinárodných nástrojov, ako je Konvent Organizácie Spojených národov proti medzinárodnému organizovanému zločinu a korupcii. Mala by tiež podporovať vypracúvanie **medzinárodných noriem** a ustanovení v ďalších orgánoch, ako je Rada Európy, G8, FATF (Jednotka pre zvláštne úlohy v oblasti finančných opatrení), OBSE (Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe) a OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj).

42. **Priama spolupráca medzi Europolom a Eurojustom** na jednej strane a **krajinami alebo orgánmi, ktoré nepatria do EÚ** na druhej strane, je nevyhnutná pre rozvoj európskeho rozmeru policajnej a súdnej spolupráce za hranicami EÚ. Je potrebné prehĺbiť stratégiu Europolu, ktorá sa týka vonkajších vzťahov v období 2004-2006³⁵ a Eurojust by mal v tejto oblasti vyvinúť svoju vlastnú stratégiu.

2.8. Určiť priority boja proti osobitným formám organizovaného zločinu na úrovni EÚ a následných opatrení.

43. Multidisciplinárna skupina Rady dosiahla konsenzus ohľadom analýzy správy Europolu o organizovanom zločine, na konzultáciu s Eurojustom a Europolom a následného postúpenia výsledku príslušným orgánom Rady s cieľom určiť

³⁴ KOM(2003) 317, KOM(2004) 262, KOM(2004) 376.

³⁵ Dokument 12660/04 EUROPOL 44.

obmedzený počet ročných strategických priorít v boji proti organizovanému zločinu³⁶.

44. Haagsky program ustanovuje, že od roku 2006 by Rada mala na určenie týchto priorít využiť výročné hodnotenia hrozby uskutočnené Europolom. Aby Europol mohol vyhovieť tejto požiadavke, je potrebné bezodkladne pokračovať v práci týkajúcej sa represívnych opatrení založených na informáciách. To si bude vyžadovať veľké úsilie nielen zo strany Europolu, ale rovnako zo strany členských štátov a príslušných orgánov EÚ (pozri oddiel 2.1).

3. ZHRNUTIE OPATRENÍ NADVÄZUJÚCICH NA HODNOTENIE STRATÉGIE MILÉNIA PO PRVEJ POLOVICI TRVANIA

45. V hodnotení Stratégie milénia po prvej polovici trvania sa určilo šesť odporúčaní pre ďalšie činnosti. Vďaka rámcovému rozhodnutiu o aproximácii právnych predpisov v oblasti nezákonného obchodu s drogami, ktoré Rada prijala v októbri 2004³⁷, sa pokročilo v **boji proti obchodovaniu s drogami**. Pokračovanie v činnosti ohľadom zvyšných piatich odporúčaní prebieha. Komisia predložila legislatívny návrh³⁸ a prijala **Bielu knihu o výmene informácií o trestných rozsudkoch**³⁹; oznámenie o **strate práv** bude nasledovať najneskôr v roku 2005. Návrh tretej smernice o prevencii používania finančného systému na účely prania špinavých peňazí⁴⁰ obsahuje ustanovenie, ktorého cieľom je **zákaz hotovostných platieb vysokých čiastok** na účely prania špinavých peňazí. Vypracovanie **porovnateľných kriminálnych štatistík** je dlhodobým projektom Komisie a iných zúčastnených strán. V roku 2005 predloží akčný plán pre kriminálne štatistiky EÚ. Bola spustená jedna štúdia o **daňovom podvode**. Jej výsledky sa očakávajú v júli 2005. V rámci svojich jednotlivých právnych pôsobností Komisia (OLAF) a Europol v roku 2005 poskytnú členským štátom pomoc formou **platformy služieb pre spoločné colné operácie**. Komisia momentálne pracuje na návrhu, ktorý sa týka **ochrany svedkov a osôb spolupracujúcich so súdmi**.

4. VÝHLADY DO BUDÚCNOSTI

46. Toto oznámenie vymedzuje strategický plán boja proti organizovanému zločinu z hľadiska cieľov. Príloha 1 obsahuje zoznam implementačných aktivít na dobu piatich rokov. Po prijatí Radou by mal strategický plán boja proti organizovanému zločinu doplniť akčný plán na plnenie Haagskeho programu, keďže prispieva k posilneniu slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Únii. Vybudovanie a zjednotenie jednotlivých prvkov európskeho modelu v oblasti informácií týkajúcich sa kriminality predstavuje najdôležitejšiu úlohu do budúcnosti a bude si vyžadovať zjednotenie úsilia členských štátov a inštitúcií a orgánov EÚ.

---

³⁶ Dokument 16183/04 CRIMORG 152.

³⁷ Ú. v. EÚ L 335, 11.11.2004, s. 8.

³⁸ KOM(2004) 664.

³⁹ KOM(2005) 10.

⁴⁰ KOM(2004) 448.

47. Strategický plán je potrebné chápať ako dokument vo vývoji. Komisia bola vyzvaná, aby Rade predložila výročnú správu o plnení Haagskeho programu (tabuľka výsledkov), do ktorej zahrnie správu o pokroku strategického plánu. Prípadne by sa tento strategický plán mohol hodnotiť oddelene, aby toto hodnotenie korešpondovalo s priebehom výročného určovania strategických priorít v boji proti organizovanému zločinu na úrovni EÚ.
48. Na konci roka 2006 by sa malo vykonať osobitné zhodnotenie strategického plánu, aby boli referenčné hodnoty k dispozícii pred zavedením finančných výhľadov 2007-2013 a aby sa zohľadnilo nadobudnutie platnosti Ústavnej zmluvy.